

Casus Solvinity – Position paper gemeente Amsterdam

Aanleiding

De gemeente Amsterdam heeft bij de aanbesteding voor het beheer van de public cloud digitale autonomie voor het eerst als criterium opgenomen. De aangekondigde intentie tot een overname van Solvinity door een Amerikaanse partij kwam daarom onverwacht, juist omdat Solvinity een Nederlandse, zelfs Amsterdamse, leverancier is die bijdraagt aan publieke regie.

Huidige situatie

Het beheer van de public cloud, waaronder de Microsoft Azure-omgeving, is essentieel voor het functioneren van gemeentelijke dienstverlening. De aanbesteding voor het beheer van de public cloud was afgerond voordat de voorgenomen overname bekend werd. Het huidige contract met de bestaande dienstverlener loopt af op 31 mei 2026. Op dit moment is er nog geen sprake van een feitelijke overname. De gemeente Amsterdam onderzoekt deze situatie en eventuele vervolgstappen in afstemming met het Rijk.

Bestuurlijke afweging

Amsterdam is druk bezig om digitale autonomie expliciet te verankeren in al haar beleid en uitvoering, waaronder een recent aangenomen nieuwe sourcing- en cloudstrategie 2026-2030 (over autonome inkoop, aanbesteding en ontwikkeling), en een meerjarenstrategie digitale autonomie die in februari aan de raad wordt gestuurd. De gemeente zet daarmee bestuurlijk bewust in op het versterken van publieke regie en het verminderen van afhankelijkheden. We lopen met deze bestuurlijke ambitie vooruit op het bestaande juridische en beleidsmatige kader. De casus Solvinity laat zien dat ook bij een expliciete inzet op digitale autonomie risico's kunnen ontstaan als gevolg van internationale marktontwikkelingen, zoals wijzigingen in eigendom of zeggenschap van leveranciers.

Het huidige aanbestedings- en contractrecht biedt overheden daarbij slechts beperkte instrumenten om dergelijke risico's vooraf te voorkomen of om hier actief op te sturen. Dit beperkt de handelingsruimte van gemeenten om hun ambitie op digitale autonomie te realiseren.

Tegen deze achtergrond staat Amsterdam voor de opgave om een zorgvuldige afweging te maken over het vervolg van de samenwerking met Solvinity.

Samenwerking met het Rijk en de VNG

Amsterdam trekt in deze afweging nauw op met het Rijk en VNG. De situatie bij de Rijksoverheid is inhoudelijk anders, want de afhankelijkheid van Solvinity is daar groter (zie casus DigiD). De gehanteerde lijn is echter gelijk: risico's zorgvuldig toetsen, mitigerende afspraken onderzoeken en publieke regie centraal stellen. Hierbij wordt gebruikgemaakt van landelijke overheids-expertise, waaronder de landsadvocaat. Indien de overname daadwerkelijk plaatsvindt, biedt het contract expliciet ruimte om opnieuw te beoordelen of de samenwerking aanvaardbaar is. Indien

dat niet het geval blijkt, kunnen daar bestuurlijke en juridische consequenties aan worden verbonden, waaronder het maken van aanvullende afspraken of (in het uiterste geval) beëindiging van de samenwerking. Vooruitlopen op die situatie is op dit moment niet mogelijk.

Wat deze casus Amsterdam leert

De casus Solvinity laat zien hoe complex digitale autonomie in de praktijk is. Ook lokale leveranciers die bijdragen aan publieke regie opereren in een internationale markt waarin eigendomsverhoudingen kunnen wijzigen gedurende de looptijd van een contract. Dit vraagt om nog scherpere voorwaarden in contracten, doorlopende bestuurlijke toetsing en versterking van het handelingsperspectief van overheden. Deze lessen neemt Amsterdam mee in lopende en toekomstige aanbestedingen, waarbij eisen rondom digitale autonomie, zeggenschap en exit scenario's verder worden aangescherpt en de positie van de overheid bij overnames wordt versterkt.

Toekomstperspectief

Digitale autonomie vereist voor ons als gemeente dat we direct anders leren kijken naar 'sourcing': de inkoop en ontwikkeling van digitale oplossingen. Een meer risico gebaseerde aanpak, aanvullende maatregelen waar nodig en nauwe samenwerking tussen Rijk, gemeenten en VNG. Daarbij blijven we naast de nieuwe focus op digitale autonomie ook kijken naar de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening aan burgers.

Tegelijkertijd is een landelijke versnelling nodig van de Nationale Digitaliseringsstrategie, inclusief de ontwikkeling van een Overheidscloud en het vergroten van het handelingsperspectief. Alleen daarmee kunnen afhankelijkheden structureel verminderd worden. De casus Solvinity onderstreept dat deze stappen niet kunnen wachten en noodzakelijk zijn om digitale autonomie te realiseren. Daarbij gaat het niet over slechts één leverancier, maar over de nieuwe realiteit dat digitale autonomie duurzaam en gezamenlijk georganiseerd moet worden.

Politiek handelingsperspectief

De casus Solvinity laat scherp zien dat overheden momenteel onvoldoende juridische ruimte hebben om strategische en geopolitieke risico's vooraf te betrekken in aanbestedingen. Op dit moment is het bij aanbestedingen alleen mogelijk om te sturen op digitale autonomie via randvoorwaarden, zoals de locatie van kantoren, voertaal van medewerkers en het land van jurisdictie. Het is echter binnen het Europese aanbestedingsrecht expliciet *niet* toegestaan leveranciers te selecteren of uit te sluiten op basis van het land waar het uiteindelijke eigendom of zeggenschap ligt.

Hierdoor ontstaat een fundamentele spanning: van overheden wordt verwacht dat zij digitale autonomie versterken, terwijl de huidige juridische kaders beperkte instrumenten biedt om te sturen op autonomie. Deze situatie is voor individuele gemeenten niet oplosbaar. Zij opereren binnen dwingend Europees en nationaal recht en missen structurele handvatten om publieke waarden aan de voorkant te borgen.

De casus Solvinity maakt zichtbaar dat de ambitie op digitale autonomie vooruitloopt op het huidige juridische kader. Om overheden daadwerkelijk handelingsruimte te geven, moeten er

gerichte politieke keuzes gemaakt worden. Daarbij ligt de prioriteit enerzijds bij het versnellen van de ambities van de Nationale Digitaliseringsstrategie, in het bijzonder de ontwikkeling van een Overheidscloud. Anderzijds is ruimte nodig binnen nationale en Europese wetgeving om overheden bij aanbestedingen in staat te stellen explicieter te sturen op autonomie, en om het gebruik van publieke digitale voorzieningen door gemeenten mogelijk te maken.¹

Tot slot

Deze casus gaat niet alleen over Solvinity, maar over de vraag hoe de overheid haar strategische digitale autonomie duurzaam organiseert in een geopolitiek veranderende wereld. Dat vraagt om samenhangend beleid, gezamenlijke uitvoering en expliciete politieke keuzes.

De gemeente Amsterdam levert vanuit de praktijk graag een actieve bijdrage aan de verdere uitwerking hiervan.

¹ Het stellen van eisen aan de herkomst van eigendom of zeggenschap van leveranciers, is op grond van de Europese aanbestedingswet niet toegestaan. Dit is in NL geïmplementeerd in de Aanbestedingswet 2012, en volgt tevens uit de Government Procurement Act (GPA), een internationale afspraak van de World Trade Organization. Ook het gebruik van bepaalde landelijke digitale voorzieningen, zoals het Logius Standaard Platform, door lokale overheden wordt sterk beperkt door de Wet Markt en Overheid.